

Jaarverslag 2013

Burgerrechtenvereniging Vrijbit
Utrecht
17-8-2014

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Inleiding	2
Werkterrein Vrijbit 2013	3
Activiteiten	4
1 Algemeen	4
2 Onderwerpen/dossiers.....	4
3 Publieksacties.....	14
4 Privacynieuwdienst.....	15
5 Privacybarometer.....	16
6 Home website Vrijbit.....	17
7 Hulpverlening.....	18
8 Advies.....	18
9 Bibliotheek.....	19
10 Publicaties.....	19
11 Vrijbit in de Pers.....	20
Intern.....	20
Financieel jaaroverzicht.....	21
Beleidsvoornemens 2014.....	23
Bijlage 1 Toelichting op de 5 Principes van Privacy Preventie...25	

Inleiding

In dit jaarverslag geeft Burgerrechtenvereniging Vrijbit voor haar leden, donateurs en andere betrokkenen een schets van de ontwikkelingen op het gebied van de privacybescherming, een overzicht over verrichtte werkzaamheden, en een blik op het intern functioneren van de vereniging inclusief de financiële verantwoording over het jaar 2013. Tevens wordt een toelichting gegeven over de uitgezette beleidslijnen voor het volgende jaar.

Het jaarverslag zal, nadat het is goedgekeurd tijdens de Algemene Ledenvergadering, op de website www.vrijbit.nl worden gepubliceerd. Op aanvraag is een papieren versie verkrijgbaar.

In grote lijnen kenmerkte het jaar 2013 zich enerzijds door de voortgaande aantasting van het recht op bescherming van de privé sfeer door overheden, bedrijven en het gedrag van particulieren zelf. Anderzijds als jaar waarin, in alle lagen van de bevolking en in alle geledingen van de maatschappij, een toenemend bewustzijn geconstateerd kon worden over de omvang die de privacyaantastingen van de laatste jaren inmiddels had aangenomen. Dankzij de onthullingen van Edward Snowden is deze laatste ontwikkeling sinds juni 2013 in een stroomversnelling geraakt. Media, politici, wetenschappers, ICT-ers, zorgverleners en gewone burgers bleken steeds duidelijker zicht te krijgen op de keerzijde van de moderne digitale informatiemaatschappij. Met als opvallend gevolg dat berichtgeving in de media over nieuwe datalekken, nieuwe beleidvoorstellen, de introductie van nieuwe technologische mogelijkheden e.d. minder gefragmenteerd en oppervlakkig bleef dan voorheen het geval was. Wat er als wisselwerking weer toe bijdroeg dat het grote publiek zich steeds meer zorgen ging maken. De houding van velen die getypeerd wordt door de uitspraken als: 'Ze weten toch al alles van me' en 'Ik heb niets te verbergen' maakte plaats voor een meer collectief bewustzijn van de gevaren die aan privacyschendingen kleven.

Het Vrijbitwerk bestond dit jaar voor een belangrijk deel uit het verwerken van de ongekeerde hoeveelheid informatie die dag na dag beschikbaar kwam via publicaties, media, via presentaties, symposia, debatten enz. Informatie die vervolgens werd ingezet om via voorlichting, waarschuwingen en advisering een tegenwicht te bieden aan de nieuwe ontwikkelingen op politiek, economisch en juridisch gebied.

Naar mate meer mensen zich bewust werden van de slinkse manier waarop bedrijven hun persoonsgegevens bemachtigen en ermee handelen, hoe intensiever het bedrijfsleven zich ging inzetten om wetgeving ter bescherming van de privacy te omzeilen en te lobbyen voor een afgezwakte wetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens.

In de hal van het EU parlement struikelde je zo'n beetje over de te hoop gelopen lobbyisten tegen scherpere dataproductiewetgeving- zoals EU parlementariër Sophie in 't Veld het verwoordde.

Ook overheden die dit jaar wereldwijd geconfronteerd werden met onderdrukte bevolkingsgroepen, die via internet kans zagen om zich beter te informeren en te organiseren, zetten in op het indammen van vrij internetverkeer en op het redden van de gebruikers van de sociale media. En dat betrof bepaald niet alleen landen in het Midden Oosten, Noord Afrika en China, waar het volk in opstand kwam tegen de gevestigde machthebbers maar ook die in het zogenaamde 'Vrije Westen'. De Nederlandse regering wierp zich ook dit jaar opnieuw op als koploper om vrije communicatiemogelijkheden in te dammen en nieuwe persoonsregistratiesystemen te introduceren.

Uit dit Jaarverslag zal blijken waar de vereniging Vrijbit zich voor heeft ingespannen en mee bezig is geweest en constateren wij hoe hard dit werk nodig was en zal blijven.

Werkterrein Vrijbit 2013

Het voornaamste werkterrein van Burgerrechtenvereniging Vrijbit betrof de automatische persoonsregistratiesystemen aan de hand van biometrie. Waarbij vooral de bezwaren en gevaren van identificatie aan de hand van vingerafdrukken, digitale gezichtsherkenning en DNA, steeds weer aan de orde bleven komen. Ook de strijd tegen de invoering van één uniek persoonsnummer, het BSN, was en bleef speerpunt van de Vrijbit werkzaamheden.

In 2013 heeft Vrijbit zich daarnaast met tal van andere concrete onderwerpen bezig gehouden in de vier grote categorieën die samen de matrix vormen voor een maatschappij waarin Privacy tot het verleden behoort. Zijnde: Waar bevindt een persoon zich, en heeft hij zich bevonden? Met wie heeft de persoon contact en waar haalt hij of zij informatie vandaan? Hoe komt de persoon aan inkomsten en hoe besteedt hij deze? Hoe is de lichamelijke gesteldheid?

Biometrische identificatie bleef daarbij onverminderd belangrijk omdat het fungeert als scharnierfunctie om een bepaalde persoon te kunnen koppelen aan de immense hoeveelheid verzamelde persoonsgegevens en gedragsprofielen. De strijd tegen de afbraak van het medisch beroepsgeheim en privacy van patiënten en cliënten in de Zorg werd daarnaast een hoofditem.

Een voorname rol bleef weggelegd voor het ondersteunen van particulieren die door aantasting van de privacy in de problemen kwamen of dreigde te komen en zich daartegen te weer wilden stellen. Een advies- en hulpverleningsfunctie die eveneens aan vele verwante mensenrechtenorganisaties ten goede kwam en ingezet werd om binnen de politiek en het bedrijfsleven een beter beleid te bewerkstelligen.

Foto: 'So you think you have no power? Think again!' - actie Freedom Not Fear bij EU Parlement te Brussel september 2013.

De 5 Principes van Privacy Preventie:

- 1- Waar bevindt een persoon zich, en heeft hij zich bevonden?**
- 2- Met wie heeft de persoon contact en waar haalt hij of zij informatie vandaan?**
- 3- Hoe komt de persoon aan inkomsten en hoe besteedt hij deze?**
- 4- Hoe is de lichamelijke gesteldheid?**
- 5- Hoe is de persoon te koppelen aan zijn gegevens en aan zijn reeds opgeslagen data/gedragsprofiel?**

Activiteiten

Algemeen

Op dagelijkse basis werd advies en informatie gegeven, werden vragen beantwoord van verontruste burgers, betrokken wetenschappers, politici en de pers. Vrijbit publiceerde een reeks informatieve artikelen en werkte mee aan publicaties in media en het wetenschappelijk circuit. Er werd systematisch actie gevoerd op diverse dossiers en actief ingespeeld op incidentele kwesties. Rechtszaken werden ondersteund en beleidsadviezen verstrekt. Hierna zullen we dit nader toelichten in verschillende hoofdonderwerpen.

Bij allerlei organisaties en tijdens de vele landelijke en internationale bijeenkomsten over Privacykwesties, waar Vrijbitleden acte de presence gaven, werd aandacht gevraagd voor de essentie van de huidige maatschappelijke ontwikkelingen. Namelijk dat de problematiek zich niet beperkt tot aparte onderwerpen of tot de behoefte aan een betere bescherming van dataopslag. Maar dat het er om gaat dat de virtuele en fysieke wereld op allerlei gebied zodanig verknoopt raakt dat de individuele mens ondergeschikt dreigt te raken aan het over hem vastgelegde datapakket en de daarop gebaseerde gedragsprofielen. En dat dit vraagt om een principiële andere manier van aanpak om de samenleving in te richten. Anders dan door te gaan op de ingeslagen weg waarbij de technische mogelijkheden, van de almaar toenemende digitale informatiestromen, bepalen hoe de maatschappij zich ontwikkelt. Een aanpak waarbij fundamentele mensenrechten en de grondbeginselen van de rechtstaat als leidraad moeten blijven dienen. Door altijd bij praktische zaken deze af te wegen tegen de achterliggende ethische normen onderscheidde Vrijbit zich ook dit jaar weer met deze 'gewetensfunctie'. Zowel bij de rechtstreekse inbreng in het maatschappelijk debat als die bij andere organisaties die op het gebied van privacy actief zijn.

Onderwerpen en dossiers

De belangrijkste dossiers waaraan Vrijbit in 2013 aandacht besteedde betroffen opnieuw: De Paspoortwet, de installatie van 'Slimme' energiemeters, de her-identificatieactie van banken, het Burger Service Nummer en de Gezondheidszorg. Daarnaast eiste nog een hele waslijst aan onderwerpen eveneens de aandacht op. Nieuwe onderwerpen betroffen het PRISM schandaal en het toenemend gebruik van drones voor 'targeted killing en mass surveillance'.

Toelichting

De Slag om de Paspoortwet

demonstratie 'hoge hoed'

Het hele jaar door heeft Vrijbit zich nog tot het uiterste moeten inspannen om de aangekondigde wijziging van de Paspoortwet, aangaande de uitgifte van 'vingerafdrukloze' ID-kaarten, door het parlement te laten aannemen.

De uitgifte van deze identiteitskaarten was weliswaar inmiddels al door drie opeenvolgende ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksaangelegenheden toegezegd, maar werd domweg niet nagekomen. En, hoewel dat ook zonder wetswijziging binnen de bestaande regelgeving te realiseren viel, bleef de overheid halsstarrig weigeren om van de daarvoor bestaande uitzonderingsmogelijkheid gebruik te maken. Dat betekende dat er, samen met de mensen die al jarenlang in een juridische strijd tegen de Paspoortwet verwickeld waren, ook veel energie gestoken werd in het bewerkstelligen dat 'vingerafdrukweigerars' ten minste de beschikking zouden krijgen over een tijdelijk identiteitsbewijs.

Uiteindelijk hebben de vele brieven die de minister en Kamerleden ontvingen, de demonstraties, de artikelen op de website, de aandacht in de pers, het oordeel van de ingeschakelde Nationale Ombudsman er toe geleid dat de wetswijziging vlak voor het kerstreces eindelijk door de Eerste Kamer werd aangenomen. Waarmee de strijd alsnog niet gestreden bleek omdat de wetswijziging vervolgens niet in de Staatscourant werd gepubliceerd en er zodoende geen rechtsgeldigheid aan werd verleend. *Dat zou pas het volgend jaar zijn beslag krijgen.*

N.B. De Nationale Ombudsman kon zich er pas in dit stadium in mengen omdat ondubbelzinnig duidelijk was dat de lopende juridische procedures geen uitzicht boden op een oplossing doordat de Raad van State de behandeling van de rechtszaken voor onbepaalde tijd had stopgezet.

Hoe tergend lang er geijverd diende te worden om slechts zo'n klein onderdeel uit de Paspoortwet aangepast te krijgen is tekenend voor de ongelijke strijd van burgers versus de overheid als ze gebruik maken van hun recht om zich tegen een onrechtmatig overheidbeleid te verweren. In dit geval was daarbij ook nog sprake van keiharde tegenwerking van de overheid om 'oplossingsgericht' de burgers tegemoet te komen. De burgemeesters en de minister bleven immers weigeren om een tijdelijke noodoplossing te treffen voor mensen die in grote nood waren komen te verkeren, terwijl de Paspoort Uitvoeringsregeling (PUN) daar al die tijd gewoon de mogelijkheid toe bood. Men bleef een onjuiste uitleg geven aan de EU voorschriften, bleef weigeren de Paspoortwet te toetsen aan het EU Verdrag van de Rechten van de Mens. Voor alle gesignaleerde veiligheidsrisico's met betrekking tot de fabricage van de paspoorten en ID-kaarten en de daaraan gekoppelde dataopslag en uitwisseling hield men zich Oost-Indisch doof.

Tekenend was ook de energie en volhardendheid die het vereiste om de pers en de Kamerleden zich zelfs maar voor het onderwerp te laten interesseren. De bizarre situatie deed zich namelijk voor dat het getraineer van de overheid er toe geleid had dat men de kwestie als achterhaald beschouwde. Zelfs Kamerleden bleken er geregeld van uit te gaan dat er allang geen vingerafdrukken meer afgegeven hoefden te worden voor het verkrijgen van een geldig identiteitsbewijs, gezien de uitspraak van minister Donner in april 2011 'We stoppen voor NU'.

Hoewel de strijd om de 'vingerafdrukloze'-ID-kaart al ontzettend veel inspanning vergde behelsde dit maar één aspect van de juridische strijd tegen de Paspoortwetgeving. Nog steeds liepen er tien bestuursrechterlijke zaken, waarvan acht inmiddels in hoger beroep bij de Raad van State. Ook hierbij is er vanuit de vereniging alles aan gedaan om de juridische behandeling vlot te trekken. Dat betekende praktisch het voorbereiden van processtukken, het steunen van een tijdelijke voorzieningsprocedure, protesten aantekenen tegen de weigering van de rechtbanken Utrecht en Amsterdam om de twee zaken in eerste aanleg niet te behandelen en het leveren van inbreng ten aanzien van de prejudiciële vragen die de Raad van State bij het Hof van Justitie in Luxemburg (HvJ) had ingediend. Ook waren we actief betrokken bij de behandeling van de zaak Schwarz, waarbij het EU HvJ in 2013 oordeelde over de bezwaren van de Duitse advocaat tegen de EU verplichting van vingerafdrukregistratie in paspoorten.

Daarnaast probeerde Vrijbit, ook buiten het juridische circuit, voortdurend onder de aandacht te brengen en toe te lichten wat de essentie is van de bezwaren tegen het gebruik van biometrie voor identificatiedoeleinden. En dat de bezwaren wat dit betreft tegen de Paspoortwet zowel de opslag van vingerafdrukken golden als van de digitale gezichtsscan. Evenals het gebruik van op afstand uitleesbare RFID-chips in de documenten. Dat de bezwaren zich niet beperkte tot de documenten zelf, maar met name ook de centrale opslag betroffen van de 'paspoortgegevens' in databanken van de overheid, de onveilige verzending van de gegevens via een privaat telecommunicatiebedrijf(KPN) en de uitbesteding van het aanvraag- en uitgifte proces aan fabrikant Morpho. Dat gebeurde via het schrijven van artikelen, voeren van politieke lobby, geven van interviews en presentaties en door de inbreng van Vrijbitleden bij alle mogelijke 'privacy' bijeenkomsten en in tal van persoonlijke contacten. Het dossier 'Paspoortwet' op de website en berichtgeving over de rechtszaken geeft een goed beeld over de intensieve inspanningen in 2013.

Uitrol 'Slimme'energiemeters

meterkast stickers

Nadat Vrijbit jaren terug had weten te bewerkstelligen dat het plaatsen van de 'slimme' energiemeters niet bij wet verplicht werd, bleek het noodzakelijk om op dit onderwerp actie te blijven voeren. De opeenvolgende ministers van economische zaken (Verhoeven, Verhagen & Kamp) probeerden namelijk telkens opnieuw te tornen aan het principe dat de burger het plaatsen van 'slimme' meters mag weigeren.

Ook de netbeheerders bleven doorgaan met hun pogingen klanten op allerlei manieren onder druk te zetten om de installatie van 'slimme' meters te accepteren. *Men probeerde mensen bijvoorbeeld wijs te maken dat het bij de vervanging van oude meters onontkoombaar was of dat mensen niet zouden mogen eisen dat een 'slimme' meter vervangen werd als men een woning betrok waar al zo'n meter in zat. Veelvuldig kregen we meldingen dat mensen die zonnepanelen gebruiken was voorgespiegeld dat men dan verplicht was om een 'slimme' meter te accepteren omdat anders de teruglevering van energie niet zou kunnen worden berekend.*

Dat Vrijbit zich genoodzaakt zag om door te gaan met het geven van voorlichting ging in eerste instantie over het feit dat men het recht heeft om 'slimme' meters te weigeren. Ook als zo'n meter

zonder iemands toestemming al geplaatst was en ook in geval de woningbouwvereniging deze meters standaard liet plaatsen. Naarmate de druk toenam om mensen te overreden de meters te accepteren mits deze 'administratief werden uitgezet', werd het noodzakelijk om heel specifieke informatie te verstrekken dat mensen ook geen genoegen hoeven te nemen met meters die potentieel op afstand uitleesbaar en regelbaar zijn. Daartoe introduceerde Vrijbit de uitleg dat mensen het recht hebben om te eisen dat er alleen meters geplaatst mogen worden wanneer deze fysiek geen mogelijkheid hebben om op afstand uit te lezen.

Het werk van Vrijbit bestond uit het verspreiden van de meterkast-stickers - *verboden 'slimme' meter te plaatsen* -; het onderhouden van de website www.wijvertrouwenslimmemetersniet.nl; het beschikbaar stellen van voorbeeldbrieven waarin men de directie van het netwerk- of energiebedrijf ervan in kennis stelt dat men geen 'slimme' meter accepteert en een schriftelijke garantie wenst te ontvangen dat het bedrijf dit zal respecteren. Daarnaast werd er ook nog individuele steun gegeven aan mensen om op te treden tegen misleidende voorlichting en vaak intimiderend optreden aan de deur van monteurs die ongevraagd een 'slimme' meter kwamen installeren.

De her-identificatieactie van banken

De onrechtmatige her-identificatie actie van de banken is een onderwerp wat al jaren op gezette tijden de aandacht vroeg en ook dit jaar weer de kop op stak. In 2013 vormde de aanstaande invoering van het IBAN nummer voor diverse banken aanleiding om mensen opnieuw te gaan aanschrijven dat men verplicht zou zijn om met een geldig identiteitsbewijs langs te komen op een bankfiliaal en daar een scan van te laten maken voor de bankadministratie.

Via artikelen op de website en in directe contacten met hulpvragers prikte Vrijbit de argumenten van de banken door dat deze her-identificatie een wettelijke grondslag zou hebben gekregen vanwege het samenvoegen van de Wet Identificatie bij Dienstverlening en de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Opnieuw schreven we een artikel met uitleg dat de wet, net als voorheen, voor niet-belastingplichtige diensten GEEN opname van een kopie van een identiteitsbewijs vereist. En dat voor wel belastingplichtige diensten het inleveren van een papieren kopie voldoet volgens de Algemene Wet Rijksbelastingen. Met opnieuw de uitleg dat banken dus geen recht hadden om van bestaande klanten te eisen dat ze zich opnieuw zouden laten identificeren.

Ook legden we weer uit dat wanneer banken klanten aanschrijven dat ze zich opnieuw zouden moeten komen laten identificeren 'omdat hun gegevens niet correct waren neergelegd in de administratie' de bank daarmee zelf aangeeft nalatig te zijn geweest met het zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke persoonsgegevens. Waardoor men klanten in zo'n geval excuus dient aan te bieden en hooguit kan vragen om mee te werken aan het herstellen van een hiaat in de administratie. Een herstel waarvoor het inleveren van een kopie van een ID-bewijs voldoet zoals dat bij het oorspronkelijk aangaan van de relatie door de klant ter beschikking werd gesteld.

Omdat diverse banken na jaren hiermee bedreigd te hebben nu inderdaad bankrekeningen bleken te gaan blokkeren als mensen weigerden om zich opnieuw te komen identificeren, werd Vrijbit regelmatig benaderd om mee te helpen bij het schrijven van brieven aan de bank door mensen die

zich tegen de onrechtmatige bankeisen bleven verzetten. Dat leidde er in enkele gevallen toe dat na een maandenlange briefwisseling een aantal volhouders uiteindelijk voor elkaar kregen dat namens de bank excuus werd aangeboden voor de onfatsoenlijke dienstverlening cq. bedreigingen. En dat men erkende inderdaad geen recht te hebben op het opslaan van digitale scans van identiteitsbewijzen als klanten daar niet zelf toestemming voor gaven. Meermalen nam de bank dan uiteindelijk alsnog genoegen met een papieren kopie van een identiteitsbewijs wat ten tijde van het aangaan van de dienstverlening geldig was.

NB Het belang van een papieren kopie in plaats van het vastleggen van een digitale scan van identiteitsbewijzen gaat erom dat digitale bestanden veel te makkelijk kunnen worden gedeeld met derden, er niet op kan worden aangegeven dat ze uitsluitend zijn afgestaan voor één bepaald doel en dat een papieren kopie niet geschikt is voor het inzetten van systemen voor automatische gezichtsherkenning.

Burger Service Nummer

De strijd tegen het gebruik van één uniek persoonsnummer, voor alle sectoren van het maatschappelijk verkeer, bleef een belangrijk item omdat dit principieel een onveilig systeem is. Omdat het gebruik van het BSN zich niet langer beperkte tot het verkeer tussen de burger en de overheid, waar het voor bedoeld was, werd het steeds urgenter om ook actie te ondernemen tegen het steeds ruimer gebruik van het BSN door semi-overheid en particulier bedrijfsleven. Vrijbit kreeg na jaren hierover het College Bescherming Persoonsgegevens te hebben aangespoord, eindelijk support. Met de publicatie van de CBP 'Richtlijnen kopietje-paspoort' waarschuwde deze instantie eindelijk in heldere bewoordingen voor het onwettige gebruik van private partijen om van mensen kopieën van hun ID-bewijs en gebruik van hun BSN te verlangen. Dat het CBP eindelijk overstap ging om zich duidelijk uit te spreken, mochten we na jaren lobbyen als een kleine overwinning beschouwen. Dat de toezichthouder het gebruik als onwettig veroordeelde en burgers daarbij adviseerde om als men een kopie afgeeft daarop te schrijven voor welk doel dit uitsluitend werd afgegeven en men gerechtigd is om de gezichtsopname en het BSN af te plakken, vormde echte steun. Zo bleek maar weer eens dat Vrijbit de kwestie niet voor niks jaar in jaar uit bleef aankampen bij de toezichthouder die zo vaak in gebreke blijft om op te treden tegen privacyaantastingen Zoals in dit geval door oorspronkelijk categorisch te weigeren om over het onwettig gebruik van het BSN een zienswijze te produceren.

Tegen het gebruik van het BSN-BTW-ZPP nummer door de Belastingdienst, voerde Vrijbit eveneens al jaren actie. In 2013 resulteerde dat er in dat door de Tweede Kamer een motie werd aangenomen dat de minister hier een einde aan moest maken. Dit vormde een stapje in de goede richting, al werd de zaak alsnog niet opgelost vanwege het gedwongen aftreden van de minister snel daarop. *NB omdat hij de misstanden bij de Belastingdienst niet op orde kon krijgen en de Kamer daaromtrent ook nog eens verkeerd had geïnformeerd.*

Ook bleek er dit jaar bij het grote publiek steeds meer erkenning te komen dat de waarschuwingen van Vrijbit terecht waren dat het gebruik van het BSN als instrument van de overheid ertoe leidt dat data uit allerlei sectoren van de samenleving veel te makkelijk aan elkaar worden gekoppeld. Zodat

persoonlijke gegevens van mensen terecht komen bij derden die daar geen bevoegdheid toe hebben en niemand meer verantwoordelijk kan worden gesteld voor de informatiestromen waar onbevoegden toegang tot hebben.

Dat het zich toe-eigenen van een Burgerservicenummer door kwaadwillenden op zichzelf al een instrument vormt waarmee het eenvoudig is om identiteitsfraude of diefstal te plegen begon eindelijk door te dringen bij het grote publiek. Dit droeg er toe bij dat mensen terughoudender werden met het kritiekloos afgeven van hun persoonsgegevens en versturen hiervan via internet.

Het gebruik van het BSN in de Zorg vormde een hoofdpijndossier waarvan het eind nog niet in zicht is. Toen de overheid de regie van de Zorg in handen gaf van de particuliere ziektekostenverzekeraars werd daarvoor namelijk de wet gewijzigd die bepaalde dat BSN uitsluitend ten dienste mocht staan voor communicatie tussen de burger en de overheid. Door de wetswijziging die de verplichting invoerde dat het BSN voortaan op alle communicatie tussen zorgverleners en de ziektekostenverzekeringsmaatschappijen diende te worden vermeld en op iedere communicatie tussen zorgverleners onderling werd een cruciale stap gezet om de uitwisseling van medische gegevens door de overheid en de verzekeringsmaatschappijen altijd te kunnen koppelen aan een bepaalde persoon zowel wat betreft diens persoonlijke medische behandeling als aan gegevens die gekoppeld aan het BSN in hele andere sectoren van de samenleving over het individu zijn vastgelegd. De gevolgen van het gebruik van het BSN bij de elektronische uitwisseling van medische gegevens in de Zorg, vormde zodoende een belangrijk aspect van het dossier Privacy in de Gezondheidszorg. Waarover nu meer:

Gezondheidszorg

folder vrijbit

Het jaar kenmerkte zich door de intensivering en verharding van de strijd van overheid en de zorgverzekeraars om de beschikking te krijgen over de elektronische uitwisseling van alle medische diagnose- en behandelgegevens in de Zorg.

Opzet hierbij is dat de zorgverzekeraars, die in 2006 al de regie over de gehele zorgsector toegeschoven hadden gekregen, zich de absolute macht wilden toe-eigenen om te kunnen gaan bepalen welke persoon in aanmerking komt voor welke behandeling, wie die behandeling mag verzorgen en waar deze moet plaatsvinden. Volgens een bedrijfsmodel wat gericht is op het maken van zoveel mogelijk winst op de zorgproducten (cq. klanten) en ter vervanging van een systeem waarbij het welzijn en de gezondheid van patiënten centraal staat en de primaire verantwoordelijkheid daarvoor bij de betrokkenen en hun zorgverlener(s) ligt.

De Rijksoverheid was in deze opzet de zorgverzekeraars volkomen ter wille omdat men zich wil ontdoen van de hoge kosten die een goed functionerend volksgezondheidssysteem met zich meebrengt. Dat men met het privatiseren van de Zorg zich schuldig maakt aan het verzaken van een van de basistaken van de overheid leek zowel het kabinet als de Kamerleden niet te deren. Dat hiermee ook de fundamentele rechtsprincipes worden aangetast, dat burgers recht hebben op bescherming van hun persoonlijke levenssfeer (*met uitiem de bescherming van de meest intieme, namelijk hun medische gegevens*) bleek men eveneens van ondergeschikt belang te achten

tegenover het terugdringen van de kosten van de Zorg. Wat in gelijke mate gold voor de bescherming van het medisch beroepsgeheim. Bij voortdoring werd er vanuit de overheid naar de pers toe geventileerd en geframed dat verdere privatisering en marktwerking de enige oplossingen zouden vormen om de Zorg betaalbaar te houden, en er dus geen andere keus zou zijn.

Minister Schippers, van Volksgezondheid Welzijn en Sport, betoonde zich uiterst actief om de geldende wetgeving zodanig om te vormen dat het medisch beroepsgeheim en het recht op privacy van patiënten de das om werd gedaan. In het verlengde daarvan zag staatssecretaris Teeven van Veiligheid & Justitie ook vast zijn kans om een voorschot te geven op het invoeren van nieuwe wetgeving waarmee medische gegevens voor justitieel gebruik gevorderd kunnen worden.

Dit pact tussen de overheid en de zorgverzekeraars bleek zo machtig dat de zorgverzekeraars ook door de toezichthouders, het CBP en de Nederlandse Zorg autoriteit (NZa) geen strobreed in de weg werd gelegd. Het CBP gaf in eerste instantie gewoon toestemming aan de volkomen onwettige Richtlijnen die de zorgverzekeraars opstelden voor hun bevoegdheid om gevoelige persoonsgegevens te verzamelen en te verwerken. De NZa sponsorde het gedrag van de zorgverzekeraars die consequent geen uitvoering gaven aan rechterlijke uitspraken ter bescherming van het recht op 'vertrouwelijkheid in de spreekkamer' binnen de Geestelijke Gezondheidszorg. Het CBP en de NZa opereerden niet als onafhankelijke toezichthouders, maar als verlengstuk van het overheidsstreven om zich te ontdoen van de publieke verantwoordelijkheid voor het beleid in de zorgsector.

Ook vanuit het parlement kwam nauwelijks tegengas. Wat geen verwondering wekte gezien de topposities die een aantal Eerste Kamerleden van diverse politieke partijen binnen het ziektekostenverzekeringswezen bekleeden.

Vrijbit steunde dit jaar actief de partijen die via rechtszaken de aantasting van privacyrechten en het medisch beroepsgeheim trachtten tegen te houden.

Met name de rechtszaken van de Koepel (KDVP) bij het College voor Beroep en Bedrijf in Den Haag tegen de NZa en de zaak tegen het CBP bij de bestuursrechtbank in Amsterdam. Zo ook de juridische procedure die de vereniging van Praktijkhoudende Huisartsen (VPhuisarten) aanspande tegen de vier grootste zorgverzekeraars en VZVZ over verplichte aansluiting bij het Landelijk Schakel Punt voor elektronische informatie uitwisseling in de zorg (EPD-LSP).

VZVZ staat voor de Vereniging van Zorgaanbieders voor Zorgcommunicatie die, met steun van de minister en financiering van de zorgverzekeraars, het EPD-LSP runt.

Samen met de Privacybarometer voerde Vrijbit een politieke lobby bij de Tweede Kamer tegen het aannemen van de 'wet cliëntenrechten zorg' die anders dan de naam doet voorkomen juist een wet ter afbraak van cliëntenrechten vormt.

Ook startten we de actie 'Ik geen Toestemming' tegen de lobby van VZVZ om mensen alsnog toestemming af te troggelen voor het uitwisselen van hun medische gegevens via de private doorstart van het EPD. Een actie die ondersteund werd door onze daarvoor in het leven geroepen website www.ikgeentoestemming.nl en onder andere bestond uit het verspreiden van folders met uitleg over het absoluut onveilige EPD-LSP en oproep daar 'eens heel goed over na te denken' alvorens toestemming te geven aan artsen, apothekers of rechtstreeks aan VZVZ.

[De rol van veiligheids- en inlichtingendiensten](#)

sticker Vrijbit

Al jaren had Vrijbit pogingen ondernomen om aandacht te vragen voor de rol van veiligheids- en inlichtingendiensten. Met name hoe deze functioneren in relatie met het streven van de overheid om steeds meer gegevens van iedere burger te willen vastleggen en het verkeer tussen burgers en overheidsinstanties zo veel mogelijk te digitaliseren.

In mei 2012 bleek dat de overheid over meer dan 5000 databases met persoonsgegevens beschikte. Dit bleek uit een [analyse](#) door Sargasso. Waarbij werd aangetekend dat de volgende (type) registraties niet in deze telling waren meegenomen: Persooneelsadministraties van de overheid (75), Apotheken (~1500), Zorginstellingen (> 550), Huisartsen, Universiteiten, Omroepen, Bibliotheken, Jeugdzorg, Woningbouwverenigingen, Nederlandse Bank en Kamers van Koophandel.

Telkens weer probeerden we om bij de (risico)beoordeling van het opslaan van persoonsgegevens standaard aandacht te vragen voor de bevoegdheid van de AIVD-MIVD om over alle gegevens te kunnen beschikken van personen en groepen die door overheidsinstanties, semi-overheid en particuliere bedrijven werden geregistreerd. En dat men er dus rekening mee dient te houden dat er een landelijk knooppunt is waar in principe alle data die over iedereen, waar dan ook, worden bijgehouden in afzonderlijke databanken kunnen worden gebundeld tot een geheime schaduwdatabank. Dat deze data, zonder enige democratische controle, en zonder dat de betrokkene daarvan ik kennis wordt gesteld, naar eigen goeddunken van de AIVD-MIVD kunnen worden verzameld, geanalyseerd, toegepast voor opsporingsdoeleinden en uitgewisseld kunnen worden met buitenlandse inlichtingendiensten.

Ook vroegen we systematisch aandacht voor de impact van de in 2001 ingevoerde Patriot Act. De wet die bepaalt dat, alle gegevens van bedrijven die een vestiging of postbus in de VS hebben, door de FBI rechtstreeks, en zonder tussenkomst van een rechterlijk bevel, kunnen worden opgeëist. Waardoor men zich moet realiseren dat de opslag van persoonsgegevens in Nederland en de EU sindsdien maar in beperkte mate bescherming te genieten door nationale of EU 'dataprotectie' wetgeving.

Hoe belangrijk het verdisconteren van deze context ook was in verband met de almaar grotere hoeveelheid data die er over ieders doen en laten werd opgeslagen, de pogingen om dit aan te kaarten bleven tot medio 2013 schijnbaar vruchteloos.

Meerdere rechterlijke uitspraken over bezwaren van Vrijbitleden tegen de Paspoortwet stelden onverbloemd dat het onzin is dat de AIVD-MIVD en FBI toegang zouden hebben tot de biometrische gegevens van de reisdocumentenadministraties. Zonder dat eisers een effectieve kans kregen om dergelijke uitspraken te laten herroepen. Tweede Kamerleden die na heel veel aandringen een enkele keer bereid gevonden konden worden om bij de minister navraag te doen over de reikwijdte van de Patriot Act, i.v.m. bedrijven die waren ingehuurd voor de verwerking van paspoort- of medische gegevens van de hele bevolking, stelden zulke beperkte of open vragen dat bij voorbaat duidelijk was dat de beantwoording geen opheldering zou geven.

Als sterk staaltje van het feit dat er van een daadwerkelijke controle van de macht geen enkele sprake was, gaf Vrijbit vaak het voorbeeld dat de Tweede Kamer glashard genoeg nam met de beantwoording van hierover gestelde vragen door de ministers van BZk (Spies & Plasterk) en van

Volksgesondheid (Schippers) dat deze er geen idee van hadden maar de Kamer toezegden dat ze er bij de bedrijven zelf eens navraag naar zouden gaan doen.

Toen in juni 2013 Edward Snowden de spionagepraktijken van de Amerikaanse National Security Agency (NSA) aan de kaak stelde, kwam dat als geroepen. Eindelijk bleken de media toen bereid om bij berichtgeving over dataopslag aandacht te besteden aan de context van een informatiemaatschappij waarbij overheden wereldwijd zich toegang (kunnen) verschaffen tot alle mogelijke data die via internetkabels en satellietverbindingen werden getransporteerd. En hoe groot hun macht is om alle digitale datastromen van bedrijven naar zich toe te leiden en software te kunnen manipuleren waarmee gebruikers van computers en online communicatie rechtstreeks kunnen worden 'afgeluisterd'.

Vanaf die tijd fungeerde Vrijbit als doorgeefluik voor het verspreiden en duiden van de aanhoudende stroom onthullingen betreffende de NSA via onze Privacynieuwsdienst en via het bijhouden van een chronologisch dossier op de website. (inclusief de verklaring van alle afkortingen van betrokken diensten, surveillanceprogramma's en ingeschakelde bedrijven). Daarnaast beschouwde Vrijbit het als haar taak om, van meet af aan tegenwicht te bieden aan de selectieve verontwaardiging over de af luisterpraktijken van de VS. Net als voorheen bleven we er steeds maar weer op wijzen dat Nederland als een van de 'Nine Eyes' via haar geheime diensten zelf een voorname rol vervulde in het opzetten van het wereldwijde surveillance systeem. Gaven we toelichting over de manier waarop de uitwisseling van data georganiseerd werd via ongecontroleerde inlichtingendiensten die afgedekt worden door deels geheime bilaterale verdragen en afspraken. Legden we uit hoe het spel juridisch zo gespeeld werd doordat Nederland data aanleverde waar de VS niet aan konden of mochten komen (respectievelijk data voor drone aanvallen in West Afrika en van burgers in de VS zonder rechterlijk bevel) in ruil voor een belangrijke positie op het politieke wereldtoneel. Na maanden werden deze mechanismen pas onderkend door de media, maar had Vrijbit dit al eerder onder de aandacht gebracht van bijvoorbeeld de EU parlementariërs en landelijke politici die zich het hoofd braken over mogelijke tegenzetten tegen de VS spionagepraktijken.

Overige onderwerpen waarop Vrijbit in 2013 actie ondernam:

- Voortgaande digitaliseringsdrang en dwang door de overheid (gemeentes Belastingdienst, UWV...)
- Mythe dat het versleutelen of pseudonimiseren van dataopslag een oplossing zou vormen voor data anonimisering. Een misvatting die actief werd gepromoot door het bedrijfsleven om de peiler van 'dataminimalisatie' onder de wetgeving ter bescherming persoonsgegevens af te breken.
- Voorstellen van de EU commissie om de wetgeving dataprotectie te wijzigen. Waarbij na de aanvankelijke voorstellen tot aanscherping van het beschermingsniveau de wijziging zodanig onder vuur kwam te liggen dat ze de burgers eerder een verslechtering dan betere bescherming dreigt te gaan bieden.
Omdat de aanpassing van de voorstellen alsnog politie- justitiediensten uitsloot. Omdat het bedrijfsleven ijverde voor het loslaten van het principe dat de wet bepaalt wat wel en niet en onder welke voorwaarden mag worden verzameld. Waarbij voortaan de mate waarin misbruik van persoonsgegevens geclassificeerd kan worden als criterium voor het minimum niveau van databescherming zou dienen te gaan gelden. Omdat het voeren van rechtszaken in het algemeen belang (class action) dreigde te worden ingeperkt. En omdat de commissie weigerde de dataretentiewet (bewaarplicht telecommunicatiegegevens) in te trekken.

- Tendens om vanuit Nederland en Groot-Britannië te lobbyen voor inperking van de reikwijdte van EU Verdragsbepalingen en uitspraken EU Hof voor de Rechten van de Mens.
- Cybersecurity. Met betrekking tot het wetsvoorstel van minister Opstelten om politie/justitie de bevoegdheid te geven om zonder tussenkomst van rechterlijke macht in computers van particulieren in te breken. Tot de uitbreiding van de Postwet, waarbij het briefgeheim formeel ook van toepassing zou worden op online communicatie, maar waarbij de uitzondering voor staatsveiligheid of ordehandhaving de bescherming tot een wassen neus maakt. En pogingen van de overheid om de vrijheid van internetgebruik aan banden te leggen.
- Wetsvoorstel strafbaarstelling illegaliteit en misstanden in vreemdelingendetentie
- Wetsvoorstel vingerafdrukregistratie van alle vreemdelingen.
- Opzet EU Borderprotectionssysteem. Zoals de ontwikkeling van automatische grensbewakingstechnologieën het wetsvoorstel tot vingerafdrukregistratie van alle vreemdelingen bij aankomst en vertrek, en het verschuiven grensbewaking naar zones buiten de EU in Afrikaanse landen grenzend aan Middellandse Zee.
- e-Health De ontwikkelingen waarbij gewerkt wordt aan een wereldwijd uitwisselingssysteem voor medische gegevens. En de tendens dat het gedrag en de gezondheid van personen via apps en bodysensoren rechtstreeks worden gekoppeld aan medische en commerciële databanken.
- Opzet kabinet om medische gegevens, zonder toestemming van de patiënt, ter beschikking te stellen aan de Inspectie voor de Gezondheidszorg en vorderbaar te maken voor justitiële toepassing.
- Drones Onbemande apparaten voor 'target killing' en massa surveillance.
- Hoger beroep in zake een vrijspraak omdat de Wet op de Uitgebreide ID-plicht geen draagplicht kent.
- OV chipkaart. De voortgaande systeemdwang via de voorgenomen afschaf van het papieren treinkaartje.
- Nieuwe Wet uit 2012, waarmee de Belastingdienst stichtingen en verenigingen verplicht om de namen van bestuursleden op internet te publiceren (tenzij men expliciet daar bezwaar tegen aantekent omdat de personen daardoor in gevaar zouden worden gebracht).
- Facebook. Het gebruik van data voor commerciële doeleinden, de aankoop van nieuwe diensten voor digitale gezichtsherkenning, het misverstand aankarten dat mensen zelf kunnen bepalen welke gegevens er over hen op Facebook worden gezet en de macht van Facebook via het samenstellen van profielen en de samenwerking met inlichtingendiensten.
- Camerabewaking
- Opmars van dataopslag 'in the cloud'
- Geschiedschrijving over het ontstaan van de surveillancemaatschappij 'in Europe and Beyond'.
- Vingerafdrukregistratie door het particulier bedrijfsleven (o.a. Taxi keurmerk Utrecht, meerdere bodendiensten en sportscholen van universiteiten).
- Cookiewetgeving. Vooral om het verschil uit te leggen tussen functionele en tracking' cookies en toe te lichten hoe het bedrijfsleven slaagde in de opzet om de verplichting tot vragen van toestemming zo te frustreren dat de regering de cookie wetgeving overwoog te gaan aanpassen.
- Elektronische jeugd-en jongerendossiers en leerling-volg-systemen.
- Sociale media. Met betrekking tot het onnadenkend gedrag van gebruikers en de toenemende surveillance van Facebook, Twitter, Instagram enz. door politie en sociale rechediensten.

- Acties tegen online aanmeldverplichtingen voor bijeenkomsten en kaartverkoop.
- Ontwikkelingen met betrekking tot elektronische identificatiemethoden(e-ID).
- Lokaal mensenrechtenbeleid van gemeentebesturen
- Staat van de Mensenrechten in Nederland
- Mensenrechteneducatie
- Wetvoorstel registratieplicht prostituees
- Introductie Google Glasses in Nederland
- Opmars app's met gevolgen voor data-uitwaaiering
- Gebruik WIFI
- Manipulatie keuze burgers via 'nudging' overheid
- Rapportage over 'Toezichthouders op publieke belangen' ([WRR rapport sept. 2013](#))
- Opmars RFID-chips in kleding (EU commissie wil logo invoeren 'Digitalcourage' eist standaard deactiveren bij de kassa nabetaling van het product)
- Nieuw Bonuskaartsysteem Albert Heijn

Publieksacties

**IK VOELDE ME
TOCH VEILIGER
TOEN MIJN PRIVACY
NOG ONGESCHONDEN
WAS**

Loesje

Op 28 januari, de EU Dag van de Privacy, organiseerde Vrijbit in Utrecht een privacy- posterontwerp workshop in samenwerking met *Loesje*.

Op 8 juni organiseerde Vrijbit de Nederlandse bijdrage van de 2^e internationale Big Brother Actiedag.

Op 7 juli de actie 'Hoge Hoed' in Dudok te Den Haag.

Op 18 september, de dag van de behandeling van de Paspoortwetswijziging, de actie op het Plein voor het gebouw van de Tweede Kamer 'Belofte maakt schuld- wanneer krijg ik mijn ID-bewijs zonder vingerafdrukken?'

Tijdens de Haagse manifestatie tegen afbraak in de Zorg op 23 juni en op 18 september demonstreerde Vrijbit tegen de dwingelandij van het EPD-LSP systeem.

Samen met een aantal internationale actievoerders vormde Vrijbit de kern van het Freedom Not Fear actieweekend inclusief de bijbehorende demonstratie door Brussel op 28 september 2013.

Verder werd in de loop van het jaar een bijdrage geleverd aan het Counter Culture festival op 1 juni en de uitreiking van de jaarlijkse Big Brother Award op 29 augustus ([zie video](#)).

Vrijbit nam ook deel aan acties tegen de wetsvoorstellen strafbaarstelling illegaliteit en de schandalige behandeling van illegale volwassenen en kinderen in vreemdelingendetentie.

Vrijbit nam deel aan de petitieactie tegen de afschaf van het papieren treinkaartje georganiseerd door ROVER.

Vrijbit was deelnemer aan de actie '[Principles on Communications Surveillance](#)' 'Principles human rights & applications in surveillance' die werd geïnitieerd door Privacy international

Vrijbit nam deel aan de actie '[Brusseldeclarations](#)' aangaande de nieuwe EU Dataprotectie wetgeving.

Privacynieuwsdienst

Vrijbit onderhield een aparte website voor het verzamelen en archiveren van Privacynieuws uit binnen- en buitenland.

De site fungeerde als een soort alternatief ANP voor de vrije nieuwsgaring, waar mensen zowel nieuws konden aanbrengen als gebruik konden maken van de berichten die gepubliceerd werden. De Privacynieuwsdienst publiceerde dag in dag uit meerdere berichten over actueel nieuws aangaande privacy kwesties. Daarmee werd zowel verslag gedaan over welke zaken er actueel aan de orde waren als inzicht gegeven in de complexiteit van de kwestie die op allerlei gebied een rol speelde.

Omdat alle berichten een korte aanduiding gaven over de inhoud van het nieuws en direct doorverwezen naar de originele bronvermelding waar men zich via één muisklik nader kan informeren, mogen we spreken van een zeer professionele site.

Dat alle nieuws zowel chronologisch als op categorie te lezen viel en ook later als digitaal archief zodanig raadpleegbaar bleef achten we van onschatbare waarde. Zowel voor individuen als voor tal van instanties en groeperingen die zich met de kwestie bezighouden.

Dat een van de leden van Vrijbit deze klus, ook dit jaar weer, voor zijn rekening nam is iets waar velen hem uiterst dankbaar voor mogen zijn. In dit bestek willen we namens het bestuur van Vrijbit daar expliciet onze oneindige waardering voor uitspreken.

Privacybarometer

De Privacybarometer is een website waar een van de leden van Vrijbit berichtte over 'de actuele stand van de privacy in de politiek'. Hier vond men berichtgeving over hoe de politieke partijen zich in werkelijkheid gedroegen als het aankomt op het beschermen van de fundamentele rechten op bescherming van het privéleven. Secuur werd in kaart gebracht welke beleid- en wetsvoorstellen er in de Nederlandse politiek gelanceerd werden en hoe het stemgedrag van de partijen was.

De website gaf tevens achtergrondinformatie over nieuwe wetsvoorstellen, en opereerde als opiniepanel. De Privacy Barometer benaderde de politiek ook concreet in gevallen het kabinet en de volksvertegenwoordiging de fout in (dreigden te) gaan.

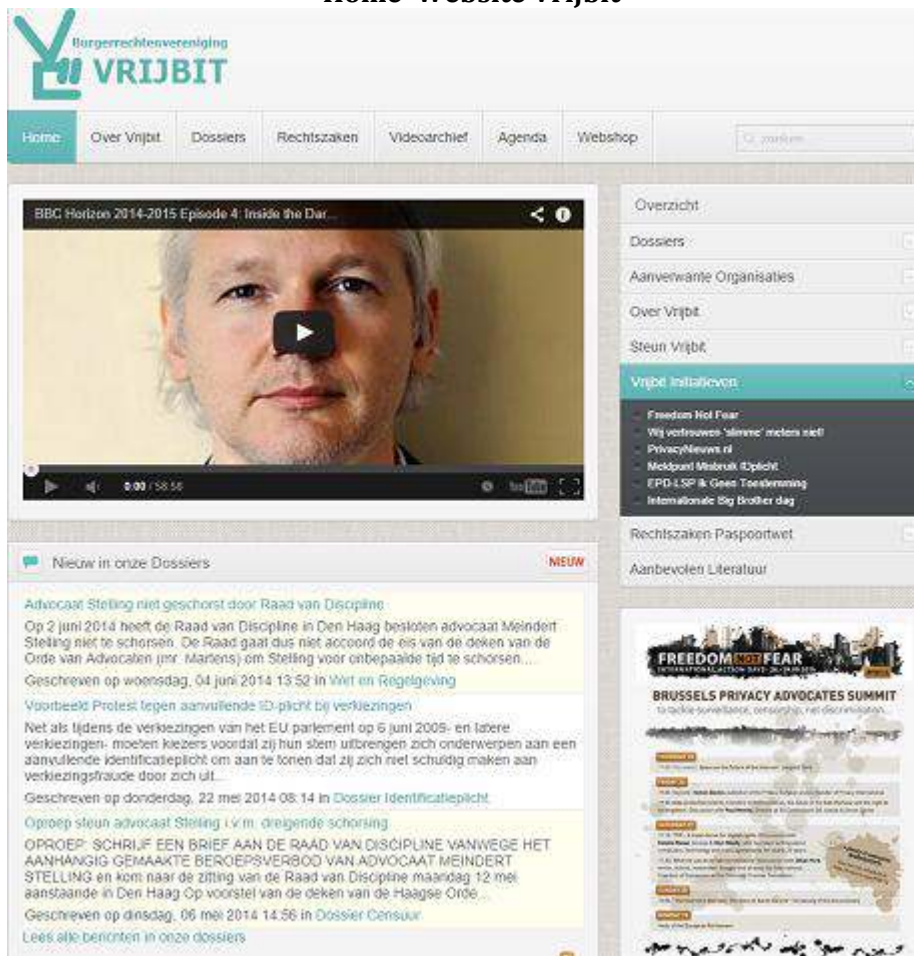
De Privacy Barometer vervulde een belangrijke publieksfunctie omdat het kiezers aan de hand van feitenmateriaal duidelijk maakte hoe de politieke partijen zich wat betreft de bescherming van de Privacy daadwerkelijk gedragen. Zo kon de politieke partijen zich slecht achter 'mooie praatjes en loze beloften' verschuilen maar afgerekend worden op hun daadwerkelijke inbreng en (stem)gedrag in de Kamer.

Ook gaf de Privacy Barometer via de site '[Privacy Barometer- Agenda Checker](#)' aan geïnteresseerden ook een goed inzicht in de agenda van de plenaire vergadering en commissievergaderingen van de Tweede Kamer. Op de geautomatiseerde agenda werden namelijk de onderwerpen die een impact op privacy (en digitale vrijheid) hadden duidelijk gemarkeerd.

Via deze pagina konden ook de komende agenda's van de plenaire- en commissievergaderingen van de Eerste Kamer worden geraadpleegd.

Ook de Privacy Barometer vervulde dit jaar weer een zeer belangrijke functie. Waarvoor we degene die hier, in ieders belang(!) zoveel werk en energie in stak bij deze onze grote dank willen betuigen.

'Home' Website Vrijbit

De 'home' website van Burgerrechtenvereniging Vrijbit, berichtte over actuele zaken waar de vereniging zich mee bezig hield. Ook deze berichten waren op categorie en achteraf raadpleegbaar.

De agenda op deze website gaf, ter aanvulling van de politieke privacy agenda, ook een overzicht van openbare lezingen, seminars, filmpresentaties en andere bijeenkomsten die in het hele land konden worden bezocht.

De website gaf de mogelijkheid om via de webshop te bekijken welk actiemateriaal er via de organisatie besteld kon worden. Inclusief de mogelijkheid om dit via digitale weg te doen.

De website gaf gedetailleerd informatie over de stand van zaken van alle juridische procedures die tegen de Paspoortwet werden gevoerd. Bestaande uit een toelichting per case en een chronologisch verslag inclusief alle processtukken.

De website verwees naar specifieke initiatieven waarvoor Vrijbit aparte websites onderhield. Zijnde:

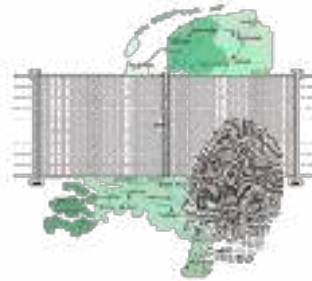
- Het international actienetwerk Freedom Not Fear - <https://www.vrijbit.nl/vrijbit-initiatieven/freedom-not-fear.html>
- De actie tegen het plaatsen van 'slimme' energie meters- <http://www.wijvertrouwenslimmemetersniet.nl>
- Het Meldpunt Misbruik ID-plicht - <http://www.id-nee.nl/>

- De actie tegen de private doorstart van het Elektronisch Patiëntendossier via het Landelijk Schakel Punt (EPD-LSP)- <http://www.ikgeentoestemming.nl/>
- De organisatie van de jaarlijkse internationale Big Brother Dag- <https://www.vrijbit.nl/vrijbit-initiatieven/internationale-big-brother-dag.html>
- En natuurlijk de Privacynieuwsdienst- <http://www.privacynieuws.nl/>

Een belangrijke functie van de website was dat men er een overzicht kon vinden van tal van aanverwante organisaties die zich met het onderwerp Privacy bezighielden en waar met één druk op de knop naar kon worden doorgelinkt.

Via de site waren tevens een trits aan video's over privacyaangelegenheden te bekijken.

Hulpverlening

De hulpvragen die nagenoeg wekelijks bij Vrijbit binnenkwamen varieerden van inhoudelijke vragen over privacykwesties, verzoeken om juridisch advies, vragen om informatie uit het archief op te zoeken of toe te sturen, verzoeken om doorverwijzing naar deskundigen op een bepaald gebied, verzoeken om voorbeeldbrieven ter beschikking te stellen enz.

Vaak werd intensieve ondersteuning gevraagd in de vorm van het samen uitzetten van een strategie om een bepaalde kwestie zo effectief mogelijk aan te vatten, om mee te helpen aan het schrijven van brieven, bezwaarschriften of verzoeken tot het opvragen van persoonsgegevens. Regelmatig kwamen verzoeken binnen om steun te verlenen middels het bijwonen van rechtszaken of het organiseren van workshops over privacykwesties. Met de regelmaat van de klok klopten journalisten aan met de vraag of er even een bondige analyse gegeven kon worden over een kwestie of een samenvatting van de belangrijke punten met betrekking tot een actueel item.

Studenten vroegen steun bij het opzetten of uitwerken van studieprojecten, in de vorm van informatie of begeleiding bij het schrijven van scripties.

De kwesties waarover hulp werd gevraagd besloegen nagenoeg het hele scala van onderwerpen waar Vrijbit zich mee bezig hield.

Advies

Naast de hulpverlening en advisering op individuele basis werden ook adviezen verstrekt aan bepaalde doelgroepen zoals burgemeesters, gemeenteraadsleden, Kamerleden, EU parlementariërs, wetenschappers, burgerrechtenactivisten en aan bezorgde burgers.

Via brieven, ingezonden stukken en publicaties op de websites. Via mondelinge bijdragen aan in vele 'privacydebatten' en overlegbijeenkomsten over privacykwesties. Schriftelijke adviezen verstrekten we tevens door deelname aan consultaties en onderzoeken.

Op nationaal vlak leverde Vrijbit inbreng inzake de mensenrechten aan: De [jaarrapportage mensenrechten in Nederland in 2012](#) van het College voor de Rechten van de Mens. (CRM) Het [Nationaal Actieplan Mensenrechten](#) van het ministerie BZk. En de 3e inspiratieronde [mensenrechtenlokaal](#) die werd georganiseerd door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en Amnesty International.

Op specifieke onderwerpen zoals over het gebruik van biometrie en RFID-chips voor de uitgifte van paspoorten en ID-kaarten, met betrekking tot de jacht op medische gegevens door overheid en zorgverleners, en het vreemdelingenbeleid werden vele adviezen gegeven aan de betrokken ministers en Kamerleden van Eerste en Tweede Kamer.

Op internationaal vlak werkte Vrijbit mee aan het opstellen van 'The Brussels Privacy Declaration'. Als tegenwicht tegen de lobby van het bedrijfsleven om met honderden amendementen de EU wetwijziging inzake bescherming persoonsgegevens te doen afzwakken in plaats van aan te scherpen. (zie: <https://www.privacyinternational.org/blog/the-brussels-privacy-declaration>). Ook op EU-niveau werd via het Europese Privacy Platform en in rechtstreekse contacten, met EU parlementariërs en ambtenaren van de EU Commissie, aanhoudend geijverd voor betere Privacybeschermingswetgeving. Zoals voor het doen afschaffen van de dataretentie *Richtlijn nr. 06/24/EG* (Bewaarplicht telecommunicatiegegevens), de onwenselijkheid van de splitsing in de nieuwe dataprotectie wetgeving tussen de verplichting voor overheden en bedrijven en eisen waaraan politie- en justitiediensten zich zouden dienen te houden en op het feit dat het pseudonimiseren van data geen afdoende oplossing kan bieden voor anonimisering.

Bibliotheek

De bibliotheek werd uitgebreid met:

- De jaarverslagen van de Raad van State, de Nationale Ombudsman, de AIVD, het College Bescherming Persoonsgegevens, het College voor de Rechten van de Mens (CRM), onderzoeksbureau Jansen en Janssen, Bits of Freedom, Privacy First, Platform voor informatiesamenleving (ECP) en ondersteunings- en solidariteitsorganisatie voor migranten en vluchtelingen zonder verblijfsvergunning (STIL).

- De rapportages: Mensenrechten in Nederland 2012 van het CRM en Actieplan Mensenrechten- Bzk. Het conferentierapport 'the Future of human Rights in Europe- NL Helsinki Committee De Rathenau rapporten ' [Op advies van de auto](#)' en ' [Security of eGovernment Systems - Final Report](#)'. Rapportage: National Cyber security research Agenda II- Brandt en Bartel. Het juryrapport Big Brother Award 2013- Bits of Freedom (BOF). En het rapport van de wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) 'toezien op publieke belangen'.

- De boektitels: de Organizatsiya- A. Lallemand(1996), 'We weten wie je bent'- A. Groot (2011), 'de Digitale Schaduw'- D. Tokmetzis (2012), 'Voorgeprogrammeerd'- C. van 't Hof e.a. 92012), Datenschutz und Informationsfreiheit- Landesbeauftragter Nordrhein-Westfalen (2013), 'De macht van Facebook- P.Olsthorn (2012), 'privacy betaamt niet'- P.Olsthorn (2013), Drone Warfare- M.Benjamin (2013).

Publicaties

Zelf werkte Vrijbit, naast de publicatie van artikelen op de eigen websites mee aan:

- De tot standkoming van de routledge studie 'Histories of State Surveillance in Europe and Beyond'- K.Boersma e.a. (gepubliceerd in 2014)
- Het artikel in de Stentor van 3 mei 2013 over EPD-LSP,
- Het artikel 'Privacy uit beeld met Googlebril?' in de Limburger van 3 mei 2013
- Nieuwsberichten in alle landelijke dagbladen over de actie 'hoge hoed' op 8 augustus 2013
- Het persbericht van de Nationale Ombudsman over biometrie weigeraars op 5 september 2013
- Het Volkskrant artikel op 6 september over uitblijven oplossing voor vingerafdrukweigeraars.
- Het artikel 'Slimme grenzen weten alles' in alle bij Wegener pers aangesloten dagbladen.
- In het tijdschrift Buiten de Orde (no 4 2013) verscheen een groot artikel van Vrijbit onder de kop: 'PRISM, bevoegdheden van politie, justitie en veiligheids-en inlichtingendiensten.

Vrijbit in de Pers

Ook dit jaar werd Vrijbit regelmatig benaderd door de pers om informatie te geven over tal van privacy onderwerpen en de achtergronden daarbij, al leidde dat in lang niet alle gevallen tot vermelding van onze vereniging als bron bij publicaties en uitzendingen. Bovenstaand staan de publicaties vermeld waarin dat wel het geval was.

Op de radio was Vrijbit vertegenwoordigd bij de uitzendingen van Radio 1 in het programma Pavlov op 29-6-2013 over het onderwerp dataopslag. Op het Radio 1 Journaal en de NOS over Plasterk die bleef weigeren om een oplossing te bieden aan vingerafdrukweigeraars. Op radio Centraal Antwerpen over het actieweekend Freedom Not Fear op 14 september.

Op 29 september werd meegewerkt aan de tv presentatie van Arte bij de presentatie van de Duitse organisatie Datacourage over RFID-tags in kleding.

Intern

Het ledenaantal bleef, na de opschoning van het ledenbestand aan de hand van een nieuw contributiesysteem wat begin 2013 doorgevoerd werd, op rond de 200 leden schommelen. We namen afscheid van mensen die aangaven dat ze zich terugtrokken uit financiële overwegingen of omdat ze de moed hadden opgegeven dat het nog langer zin had om verzet te plegen tegen de Big Brother maatschappij. Nieuwe leden meldden zich gelukkig ook aan, en vaak gebeurde dat naar aanleiding van een concrete casus waarin men Vrijbit te hulp had geroepen of naar aanleiding van Vrijbit acties waar men mee in aanraking was gekomen.

Een deel van de leden zette zich actief in voor het Vrijbitwerk. De werkzaamheden bestonden daarbij vaak uit de inzet voor kwesties waar men persoonlijk via een aantasting van de privacy bij betrokken was geraakt. Sommige leden leverden een bijdrage op grond van hun specifieke kennis of vaardigheden op een specifiek gebied of met betrekking tot specifieke dossiers. Anderen hielpen met het verspreiden van actiemateriaal, bezoeken van bijeenkomsten, brainstormen over hoe zaken aan te pakken, ontwerpen van actiemateriaal enz.

Een klein deel van de leden vormde de harde kern waarin alle werkzaamheden van Vrijbit werden besproken en uitgevoerd.

Iedere eerste zondag van de maand organiseerde Vrijbit een ledenvergadering. Op deze bijeenkomsten werd schriftelijk verslag gedaan over wat er de afgelopen maand aan werk was verzet, welke actuele zaken er speelden en welke bijeenkomsten er de komende maanden op het programma stonden.

Tijdens deze vergaderingen werd overleg gepleegd over actuele kwesties en over acties op de korte en langere termijn. Besproken werd dan o.a. welke informatie uitgezocht moest worden, welke brieven of artikelen moesten worden geschreven, welk actiemateriaal besteld en wie welke taken op zich zou nemen. Naast deze praktische zaken was er op deze vergaderingen ook gelegenheid om medestanders te leren kennen, actiemateriaal op te halen, nieuwe documentatie in te zien en om inhoudelijke discussies te voeren over zienswijzen op nieuwe privacyaantastingen en de manier om dat aan te pakken.

De meeste contacten met actieve leden vonden echter als één op één overleg plaats, middels gesprekken, per e-mail en telefonisch.

Op 23 juni 2013 werd in Utrecht de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering belegd. Op deze vergadering werd geconstateerd dat het werk van de vereniging, zowel uit oogpunt van belangenbehartiging voor de leden als uit algemeen maatschappelijke belang, in een grote behoefte bleef voorzien. Ook al bestond de bijdrage vaak slechts uit een druppel op een gloeiende plaat.

Men stelde traditioneel vast dat het werk eigenlijk onze capaciteiten te boven gaat, en blijft neerkomen op de schouders van een te klein aantal vrijwilligers.
Hierbij speelde naast het feit dat mensen het vaak te druk hadden met andere zaken nog iets anders een grote rol. Namelijk dat mensen die actief mee willen helpen vaak snel afhaken als ze ontdekken hoe veelomvattend en complex de 'Privacykwestie' is. Hoe frustrerend langzaam juridische procedures zich voortslepen. Hoe taai de strijd is in het speelveld, waar miljarden gemoeid zijn met commerciële- en overheidsbelangen. Kortom hoe veel er gevergd wordt van een kleine ongesubsidieerde vereniging die het opneemt tegen machtige en kapitaalkrachtige partijen die het niet zo nauw nemen met het recht op privacy van de burger.

Qua beleid werd voortgeborduurd op de insteek dat Vrijbit zich niet slechts gaat focussen op deelonderwerpen. Ondanks het feit dat lang niet alle onderwerpen kunnen worden aanvat, die daarvoor in aanmerking zouden komen, werd gekozen voor een aanpak om te opereren vanuit het brede scala aan privacykwesties.

Vrijbit heeft in 2013 geïnvesteerd op het verbeteren van de punten die tijdens de Algemene Leden Vergadering van 2012 werden aangedragen. Qua professionalisering werd er in 2013 zo een mooie slag gemaakt op gebied van de ledenadministratie en financiële zaken. Ook inhoudelijk bleek Vrijbit zich, dankzij alle opgedane ervaringen steeds professioneler te kunnen opstellen. Ook het verbeteren van de naamsbekendheid is hard gewerkt.

Al met al mag gesteld worden dat het gezien de problematiek, de geringe menskracht en beperkte middelen al een prestatie vormde dat Vrijbit zich als kleine onafhankelijke burgerrechtenorganisatie staande wist te houden. In de ongelijke strijd tegen machtige tegenspelers die met geld en invloed grote macht kunnen uitoefenen, professionele lobbycampagnes kunnen opzetten en zich afmattende slepende juridische procedures kunnen veroorloven, bleek Vrijbit toch wel degelijk van invloed te kunnen zijn. Dat daarbij op gezette tijden concrete successen werden geboekt maakte dat dit de leden stimuleerde om vol te houden en dat de organisatie door buitenstaanders steeds meer als een serieuze burgerrechtenorganisatie wordt beschouwd. Als belangrijkste verdienste van Vrijbit mag geconstateerd worden dat het een voortrekkersrol vervulde. Zowel in de jaren dat men nog verketterd werd als Privacyvoorvechter als in het afgelopen jaar waarin de discussie op gang kwam. Door die inbreng werd een belangrijke bijdrage geleverd tot het aanzetten van een veranderende

maatschappelijke kijk op een van de grootste problemen van de 21ste eeuw. Namelijk hoe we in dit digitale tijdperk als mensheid zodanig zullen moeten omgaan met de technologische mogelijkheden dat daarbij de Privacy en het kunnen leven in Vrijheid niet verloren gaan (*analoog aan een uitspraak van de EU commissaris voor Justitie en mensenrechten Vivian Reding*).

Financieel jaaroverzicht

Op 1-1-2013 bedroeg het totale vermogen van de vereniging Totaal: € 1.857,56
Op 31-12-2013 werd het boekjaar afgesloten met een positief saldo van € 2.128,58
De totaal geboekte inkomsten over 2013 bedroegen: € 6.386,66
De totale uitgaven: € 6.217,09

SPECIFICATIE INKOMSTEN 2013

Contributie lidmaatschappen.....	€ 1.805,00
Reiskostenvergoedingen.....	€ 159,70
Bijdragen fondsen.....	€ 550,00
Bijdrage KDVP	€ 956,29
Inkom donaties particulieren.....	€ 2.547,92
Verkoop info- en actiemateriaal	€ 367,75
<u>Totaal € 6.386,66</u>	

SPECIFICATIE UITGAVEN 2013

Reiskosten	€ 1.187,06
Aanschaf vakliteratuur, abonnement krant..	€ 481,90
Griffierecht.....	€ 227,00
Vergaderkosten	€ 250,00
Frankeerkosten.....	€ 383,10
Telefoon/ internet & kosten websites (onderhoud en beveiliging upgrate)	€ 1.595,66
Huisvesting,vergaderruimte,kramen	€ 210,00
Productie actiemateriaal.....	€ 1.413,41
Bureaunkosten.....	€ 321,50
Betaalverkeer (Triodos, Paypal & IDEal)....	€ 147,46
----- + <u>Totaal € 6.217,09</u>	

Balans

Vergeleken met vorige jaren zijn zowel uitgaven als inkomsten fors gedaald.

Inkomsten 2011 bedroegen € 9.887,65 en uitgaven € 8.510,35

Inkomsten 2012 bedroegen € 12.215,22 en uitgaven € 12.891,11

Dit valt te verklaren uit de opschoning van het ledenbestand, feit dat er nog veel actiemateriaal in voorraad was en dat er in 2013 geen grootschalige evenementen werden georganiseerd.

Gezien de veelheid aan werkzaamheden die vanuit Burgerrechtenvereniging Vrijbit ontplooid werden mogen we stellen dat er met een uiterst krap budget gewerkt is.

Dank

Burgerrechtenvereniging Vrijbit ontving geen structurele subsidies. Qua financiën was de organisatie afhankelijk van de lidmaatschapsbijdragen, incidentele donaties en verkoop van informatie- en actiematerialen.

Dat er ondanks de beperkte financiële middelen zoveel werk verzet werd is te danken aan alle vrijwilligers die zich, zonder enige onkostenvergoeding, inzetten zodat alle inkomsten voor 100% rechtstreeks aan het werk ten goede konden komen.

Via deze weg willen we deze mensen hartelijk danken voor al hun tijd en energie. Ook alle donateurs danken we nogmaals voor hun onmisbare steun!

Belastingdienst

Nadat de Belastingdienst in het voorjaar 2013 op bezoek kwam voor een (reguliere) controle van de boekhouding werd de status als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) voor Vrijbit gecontinueerd. Donaties bleven daardoor aftrekbaar van de Belasting.

Beleidsvoornemens 2014

Het is de bedoeling om onverminderd door te gaan op de ingeslagen weg. Dat betekent dat er gefocust zal blijven worden op de veelheid van ontwikkelingen inzake de privacy en het samenspel van virtuele ontwikkelingen en de fysieke wereld.

Wegens de grote behoefte aan persoonlijke hulp- en adviesverlening zal deze dienstverlening in 2014 worden voortgezet. Dat geldt eveneens voor het daadwerkelijk steunen van privacyvoorvechters, het initiëren van acties en het geven van voorlichting. Vrijbit zet in op het positief blijven meedenken met burgers, beleidsmakers en bedrijven aan het tot stand brengen van een samenleving waarin het gebruik van technologische verworvenheden niet automatisch leidt tot het verlies van de mogelijkheid om een privéleven te leiden en in de publieke ruimte voortdurend getraceerd en geregistreerd te worden.

Er wordt doorgedaan met het aankondigen op de [agenda van de Vrijbitwebsite](#) van de diverse bijeenkomsten, debatten, symposia en lezingen die georganiseerd worden op het gebied van privacybescherming. Relevante bijeenkomsten in de Eerste en Tweede Kamer blijven, net als momenteel het geval is, via de link op de website www.vrijbit.nl via de ' [Privacybarometer agendachecker](#)' te raadplegen.

Doorgedaan wordt met het hosten van de bovenstaande 'initiatief- websites':

- Het international actienetwerk Freedom Not Fear - <https://www.vrijbit.nl/vrijbit-initiatieven/freedom-not-fear.html>
- De actie tegen het plaatsen van 'slimme' energie meters- <http://www.wijvertrouwenslimmemetersniet.nl>
- Het Meldpunt Misbruik ID-plicht - <http://www.id-nee.nl/>
- De actie tegen de private doorstart van het Elektronisch Patiëntendossier via het Landelijk Schakel Punt (EPD-LSP)- <http://www.ikgeentoestemming.nl/>
- De organisatie van de jaarlijkse internationale Big Brother Dag- <https://www.vrijbit.nl/vrijbit-initiatieven/internationale-big-brother-dag.html>
- En natuurlijk de Privacynieuwsdienst- <http://www.privacynieuws.nl/>

Dossiers die het komend jaar opnieuw veel aandacht zullen vragen betreffen onverminderd het dossier Paspoortwet & identificatie systemen door middel van digitale gezichtsopnamen. De 'slimme'

energiemeters. Het dossier ' behoud van het medisch beroepsgeheim en privacy van patiënten in de gezondheidszorg. De opmars van drones. Het gebruik van allerlei aan internet gelinkte persoonsgebonden 'smart' registratiemiddelen (van Google Glasses, smart horloges, i-phone apps enz.). De wereldwijde massasurveillance door overheden en bedrijven van het privé leven van individuele personen en complete bevolkingsgroepen.

Het verbeteren van de samenwerking met andere organisaties en disciplines blijft een van de speerpunten van beleid.

Vrijbit zal doorgaan met het jaarlijks organiseren van themabijeenkomsten en publieksacties. Zoals traditioneel op de Dag van de Privacy (28 januari), de internationale Big Brother Actiedag (8 juni), de Freedom Not Fear actie in september en de Dag van de Rechten van de Mens op 10 december. Op verzoek tijdens de Algemene Ledenvergadering wordt daarnaast ook geprobeerd om een grote landelijk Herfstdemonstratie van de grond te krijgen. In oktober ligt het in de bedoeling om een bijdrage te leveren aan de mondiale actiedag tegen het gebruik van drones voor 'targeted killing en surveillance'.

Daarnaast streven we er naar om waar mogelijk acties die door anderen worden georganiseerd met raad en daad te steunen.

Intern zal doorgegaan zal worden met het creëren van een stabiele financiële basis en uitbreiden van het ledenbestand. De uitbreiding en het verbeteren van de toegankelijkheid van het (digitale en knipsel) archief staat komend jaar hoog op de agenda. De bibliotheek zal fors worden uitgebreid. De maandelijkse bijeenkomsten op de eerste zondag van de maand blijven gehandhaafd. Doorgegaan zal worden met het bijhouden van de maandelijkse werkverslagen. De deelname aan de maandelijkse bijeenkomsten van het Platform Bescherming Burgerrechten zal worden voortgezet evenals het bijwonen van alle bijeenkomsten van het EU Privacy Platform in Brussel. Incidentele bijeenkomsten over het thema privacy zullen ook in 2014 weer, voor zover dat mogelijk is, bezocht worden.

In 2014 krijgt de opheffing van Stichting Meldpunt Misbruik ID-plicht definitief zijn beslag. Na een 10 jarig bestaan als zelfstandige organisatie zal het meldpunt dan als integraal onderdeel van Vrijbit gaan functioneren. De website en het archief van het Meldpunt blijven onder auspiciën van Vrijbit raadpleegbaar.

Namens het bestuur

J.M.T.(Miek) Wijnberg – Voorzitter

Jaarverslag gepubliceerd op <https://www.vrijbit.nl/1over-vrijbit/item/1012-jaarverslag-2013.html>

Bijlage

Toelichting op De 5 Principes van Privacy Preventie:

- Denkraam voor inzichtelijkheid van de complexe materie -

In de Nederlandse samenleving is het recht op bescherming van de persoonlijke vrijheid en lichamelijke integriteit, bij wet vastgelegd.

Nationaal in de Grondwet. En via internationale wetgeving o.a. in het Handvest van Fundamentele Rechten van de Europese Unie en het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). 1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie. 2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. (EVRM art 8)

Vrijbit stelt vast dat het in de praktijk echter droevig gesteld is met de persoonlijke vrijheid van de mensen om onbespied en ongehinderd hun leven naar eigen goeddunken in te richten. Sinds het begin van de eeuw is er in korte tijd zelfs een samenleving ontstaan waarbij er van de persoonlijke vrijheid maar weinig dreigt over te blijven.

Jarenlang heeft Vrijbit ervoor geijverd om zowel gewone burgers als wetenschappers, politici en persmensen, bewust te maken van het belang van deze ontwikkelingen. We mogen gerust stellen dat het thema, in de praktijk aangeduid als aantasting van de 'Privacy' inmiddels in brede kring wordt erkend als een van de grote kwesties van deze tijd.

De ervaring leert dat wie eenmaal doordrongen is van het probleem bijkans verzuipt in de veelheid van informatie en verwevenheid van dossiers als men de kwestie in volle omvang durft te benaderen.

Toch blijft Vrijbit ervoor pleiten om de problematiek niet uitsluitend te benaderen vanuit aparte dossiers of te vernauwen tot het focussen op de bescherming van persoonsgegevens. De kern van de zaak ligt namelijk dieper dan de kwestie dat er zoveel gegevens over de moderne mens worden vastgelegd en wetgeving ter bescherming van de opslag en verwerking van persoonsgegevens onvoldoende bescherming biedt.

De kern van de kwestie is dat de informatiestromen over iemands gedrag het individu zo inkapselen in een web van alle gegevens die over hem bekend zijn dat er een datapakket ontstaat wat als virtuele dubbelganger van de persoon een eigen leven gaat leiden.

De technologische mogelijkheden voor het delen, koppelen en analyseren van gegevens en de mogelijkheden deze te gebruiken voor datamining, voor het omwerken tot gedragsprofielen en ze te 'verrijken' met observaties en beoordelingen van derden maken dat de virtuele afspiegeling van de persoon een eigen leven gaat leiden. Daarmee raakt de mens ondergeschikt aan zijn virtuele datapakket. Raakt de regie kwijt over zijn eigen leven. En loopt het risico om in een onontwarbaar kluwen draden terecht te komen zodra er iets fout gaat met zijn gegevens, deze op onjuiste wijze worden geïnterpreteerd of in handen vallen van kwaadwillenden.

Vrijbit is niet de enige die deze diagnose stelt.

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (zie rapport i-Overheid) kwam tot eenzelfde conclusie. En het belang van een betere aanpak bij de kern wordt al jaren onderstreept door bijvoorbeeld de jaarverslagen van de Raad van State. Het belang van een goede aanpak van de kwestie bij de wortel volgt eveneens uit de rapporten van de Nationale Ombudsman, die jaar in jaar uit waarschuwt dat burgers in toenemende mate in onleefbare situaties terecht komen enkel vanwege het feit dat verkeerde data en datastromen niet te rectificeren blijken.

Vrijbit wil daarom een pragmatische oplossing bieden voor een nieuw denkraam om de problematiek te benaderen.

We zochten een raamwerk waarbinnen op eenvoudige wijze alle aspecten van de registratie- en controledrift van overheid en bedrijfsleven te vatten zijn. We gingen daarbij uit van de constatering dat de overheid de eigen burgers zowel collectief als preventief als verdachten en risicofactoren beschouwd. Dat leidt tot een actief beleid van de overheid om zoveel mogelijk over iedere burger te weten te komen en vast te leggen. Een werkwijze die gelijk is aan hoe de opsporing van criminelen wordt georganiseerd. Men probeert zoveel mogelijk te weten te komen wat er, waar dan ook, aan gegevens over iemand bekend zijn en tracht transparant te maken hoe iemand zich gedraagt, welke gedragspatronen hij vertoont en welke toekomstige gedragingen men op grond van die gegevens kan verwachten. Criminelen verspelen voor een deel hun recht op persoonlijke vrijheid. De gewone burger raakt die nu ook kwijt.

De 'transparante samenleving' is synoniem aan een maatschappij waarin de mens geen privacy meer kent.